

ASHABIM HAKKINDA İLERİ GERİ KONUŞMAYIN!*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Nahmedühû bi-cemîi mahâmidih... Lehü'l-hamdü kemâ yenbeğî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ alâ hayri halkihî seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

لَا تَسُبُّوا الرِّيحَ فَإِذَا رَأَيْتُمْ مَا تَكْرَهُونَ فَقُولُوا
إِنَّا نَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ هَذَا الرِّيحِ وَخَيْرِ مَا فِيهَا وَخَيْرِ
مَا أَمَرْتُ بِهِ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ هَذِهِ الرِّيحِ وَشَرِّ
مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا أَمَرْتُ بِهِ

(ت . حسن صحيح، وابن السنن ع ن أب ي بن كعب)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RE. 473/6 (*Lâ tesubbu'r-rîh, feizâ raeytüm mâ tekrahûne fekûlû: Allâhümme innâ nes'elûke min hayri hâze'r-rîhi, ve hayri mâ fîhâ, ve hayri mâ ümiret bihî; ve neûzu bike min şerri hâze'r-rîhi, ve şerri mâ fîhâ, ve şerri mâ ümiret bihî.*)
Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Çok aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!
Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı dünya ve ahirette üzerinize olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri sevdiği, razı olduğu kul olmayı nasib eylesin...

Peygamberimiz, rehberimiz, nümune-i imtisalimiz, Efendimiz Muhammed-i Mustafâ (*aleyhi efdalü's-salevât ve ekmelü't-tahiyyâtü ve't-teslimât*) Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şeriflerinden bir demet okuyup, tefeyyüz eylemek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına geçmezden önce, evvelen ve hâsseten Peygamber SAS Efendimiz'in ruh-u pâkine âcizâne, nâçizâne bir hediye-i Kur'âniyye olsun diye; sonra onun cümle âlinin, ashâbının, etbâının, ahbâbının ruhlarına hediye olsun diye; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına hediye olsun diye;

Ahirete göçmüş olan bütün sevdiklerimizin, yakınlarımızın, ana baba, kardeş, evlat, dost arkadaşlarımızın ruhlarına hediye olsun diye ve bilhas- sa bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş olan din alimlerinin, râvilerin, bu kitabı telif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyaeddin Hocamız'ın, kendisinden feyz aldığımız Mehmed Zâhid Kotku Hocamız'ın ruhuna hediye olsun diye;

Bu beldeleri fethetmiş olan Fatih Sultan Mehmed Han ve askerlerinin ve komutanlarının, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu caminin bânisi İskender Paşa'nın ve bu caminin bugüne kadar ayakta kalmasına emek sarf etmiş, masraf etmiş, gayret göstermiş olan ashâb-ı hayrât u hasenâtın cümlesinin ruhlarına hediye olsun diye; sâir mü'minîn ü mü'minât ve müslimîn ü müslimâtın da ruhları şad olsun diye;

Biz yaşayan müslümanlar da Rabbimiz'in rızasına uygun ömür sürelim, huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım diyebir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, öylece başlayalım!

.....

a. Rüzgâra Sövmeyin!

Muhterem kardeşlerim!

Hadîs-i şerifi Tirmizî Hazretleri rivayet eylemiş ve (*hadîsün hasenün sahihün*) diyerek de 'hasen, sahih hadis' olduğunu belirtmiştir. Übey ibn-i Kâ'b RA'dan rivayet edilmiş bu hadîs-i şerife göre, Peygamber SAS Hazretleri bizi rüzgâra sövmekten, ileri geri konuşmaktan men ediyor. Buyuruyor ki:¹

---

¹ Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.207, no:2178; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.123, no:21176; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.298, no:3075; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.232, no:10770; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.II, s.411, no:772; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.X, s.217, no:29829; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.251, no:719; Übey ibn-i Kâ'b RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.601, no:8110; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVI, s.155, no:16467.

لَا تَسُبُّوا الرِّيحَ فَإِذَا رَأَيْتُمْ مَا تَكْرَهُونَ فَقُولُوا
إِنَّا نَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ هَذَا الرِّيحِ وَخَيْرِ مَا فِيهَا وَخَيْرِ
مَا أَمَرْتُ بِهِ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ هَذِهِ الرِّيحِ وَشَرِّ
مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا أَمَرْتُ بِهِ

(ت. حسن صحيح، وابن السن ي ع ن أب ي بن كعب)

RE. 473/6 (*Lâ tesubbu'r-rîh, feizâ raeytüm mâ tekrahûne fekûlû: Allâhümme innâ nes'elûke min hayri hâze'r-rîhi, ve hayri mâ fîhâ, ve hayri mâ ümiret bihî; ve neûzu bike min şerri hâze'r-rîhi, ve şerri mâ fîhâ, ve şerri mâ ümiret bihî.*)

(*Lâ tesubbu'r-rîh*) “Rüzgâra, yele, fırtınaya, kasırgaya şiddeti ne olursa olsun sövüp durmayın! Ağzınızı açıp da ileri geri, kötü konuşmayın!”

“—Damdan kiremiti uçurdu, bacamızı devirdi, ağacımızın dalını kırdı...”

İnsanoğlu ağzı iyi kullanamıyor, iyi söylüyor, kötü söylüyor.

“—Rüzgâra sövmeyin, rüzgârda hoşunuza gitmeyen bir şey gördüğünüz zaman rüzgâra sövmeyin!”

Bakarsınız, kara kara bulutlar geliyor, denizdesiniz:

“—Eyvah, bulutların ucu saçak saçak olmuş, ufukta tırtıl tırtıl olmuş, belli ki bir fırtına kopacak, yandık...”

Hoşunuza gitmeyen tehlikeli bir durum. Veyahut karada:

“—Eyvah, bir fırtına kopacak ama dur bakalım hayırlısı, fena görünüyor, hava karanlık görünüyor gibi...”

Öyle bir şey gördüğünüz zaman deyin ki:

(Allâhümme innâ nes’elüke min hayri hâze’r-rîhi) “Yâ Rabbi! Biz kulların senden dileriz ki bu rüzgâr bize hayır getirsin, bu rüzgârın hayrını dileriz. *(Ve hayri mâ fîhâ)* Bunun içinde yağmur mu var azap mı var bilmiyoruz, bunun içinde yüklü olan şeyin hayrını isteriz, hayırlı olmasını dileriz. *(Ve hayri mâ ümiret bihî)* Yüklenip getirdiği şeyin de hayrını isteriz.”

Acaba bize yükleyip ne getiriyor? Bir sel, bir felaket mi ki alıp evleri barkları götürecektir; öyle bir şey midir, bereketli bir yağmur mudur?

“—Yâ Rabbi, getirdiği şey neyse, senden onun hayırlısını isteriz. *(Ve neûzu bike min şerri hâze’r-rîhi)* Bu rüzgârın şerrinden, getireceği kötülüklerden, içindeki kötülüklerden sana sığınırız.”

“—Yüklenip bize doğru taşıdığı kötü olarak neler varsa onlardan sana sığınırız. Çünkü hayrı ve şerri sen takdir edersin yâ Rabbi, her şey senin kabza-ı kudretindedir, ne dilersen öyle olur! Bir şeyin olmasını istersen, “Ol!” dersin olur. Bir şeyin olmamasını istersen, “Olma!” dersin olmaz. Yâ Rabbi! Onun için sana sığınırız!” deyin, rüzgâra sövmeyin, diyor Peygamber Efendimiz SAS.

Muhterem kardeşlerim!

Rüzgâr böyle de başka şeyler başka türlü mü?

Hayır, her şey Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kudret-i tahtındadır, altındadır. Allah-u Teâlâ Hazretleri ne dilerse öyle olur, dilemezse olmaz!

“—Filanca öldü.”

“—Öldüren kim?”

“—Allah-u Teâlâ Hazretleri!”

“—Falancanın çocuğu oldu.”

“—Olduran kim?”

Allah-u Teâlâ Hazretleri!

“—Filancanın hiç çocuğu olmuyor.”

“—Oldurmayan kim?”

“—Allah-u Teâlâ Hazretleri!”

“—Filanca hasta iyi oldu, falanca hasta da aynı hastalıktan öldü.”

“—Onu iyi eden, ötekisinin canını alan kim?”

“—Allah-u Teâlâ Hazretleri...”

Her şey Allah-u Teâlâ Hazretleri'ndendir ve dua fayda verir. Dua hem ibadettir, insana sevap kazandırır hem de şerleri def eder, hayırları feth eder, bir kıymetli şeydir.

Boynumuzu büküp Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne iltica etmeyi, ona tevekkül etmeyi öğrenmeliyiz. Allah-u Teâlâ Hazretleri bize;

فَتَوَكَّلُوا عَلَى اللَّهِ

(النمل: ٧١)

(Fetevekkelû ale'llàh) “Allah'a tevekkül edin!” (Neml, 27/79) diye çok âyet-i kerîmelerinde emretmiştir. Ona dayanmayı, ona güvenmeyi, ondan yardım istemeyi, ondan gayrıdan ümidi kesmeyi öğrenmeliyiz. Mü'minsek işin aslı böyledir.

“—Düşmanların hepsi toplandılar, büyük ordular teşkil ettiler, modern silahlarla üstünüze geliyorlar. Ne olacak şimdi hâliniz?”

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

(آل عمران: ١٧٣)

(*Hasbüna'llàhu ve ni'mel vekîl*) “Allah bize yeter, o ne iyi vekîldir!” (Âl-i İmran, 3/173)

Onların ayaklarını birbirine dolaştırır. Mazlumun duasının önünde perde olmaz. Onun için biz Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne iyi kulluk etmeye bakalım. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin sevgisini, rızasını elde etmeye çalışalım. Başka kullarla dost olmaya çalışıp da, çeşitli dengeler kurmak için cambazlıklar yapacağımıza, Allah'ın dostluğunu elde etmeye çalışalım, işin aslı odur!

Allah'a âsi oluyor, günahlara dalıyor, yasakları irtikap ediyor, emirlerden uzak duruyor; ondan sonra kendi tedbiri ile bir şeyler yapmaya, işlerini düzenlemeye çalışıyor; mümkün değil!

Allah'a karşı gelerek Allah'a âsi olarak Allah'ın sözünü dinlemeyerek nereye varmak istiyorsun? Varsan varsan —Allah etmesin— cehenneme varırsın. Onun için bu imanımızın gereği:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

(*Lâ ilâhe illallah, muhammedün rasûlü'llâh*)
[Allah'tan başka ilâh yoktur, Muhammed (SAS) Allah'ın rasûlüdür.]

وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(المائدة: ١٢٠)

(*Ve hüve alâ külli şey'in kadîr.*) “O her şeye hakkıyla, tamamıyla kâdirdir.” (Mâide, 5/120)

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

(*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâhi'l-aliyyi'l-azîm*) “Allah'tan başka güç kuvvet yok; güç kuvvet Allah'ındır.”

Bu sözlerin, bu imanın gereği Allah'a sımsıkı sarılmaktır!

Allah'a dayan, sâ'ye sarıl, hikmete râm ol;

Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol!

Mehmed Akif Ersoy Rh.A çok iyi Arapça bilirdi. Arap dilinin en kıymetli edebî eserlerinden olan *Makâmât-ı Harîrî*'yi ezbere bilirdi. Cambazlıklar, söz hünerleri, edebî sanatlar; hepsini çok güzel bilirdi. Dinimizi bilen bir kimseydi. Gayet iyi, medresede okumuş bir zatın çocuğu. Kendisi de tahsil görmüş. Ne kadar güzel özetlemiş, ne kadar güzel söylemiş:

(*Allah'a dayan*) “Allah'a tevekkül et, Allah'a iltica et, Allah'tan iste, Allah'a sığın!”

(*Sa'ye sarıl*) Sa'ye niçin sarılacak? Sa'y, bize Allah'ın emri olduğu için sarılacak!

وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى

(النجم: ۳۹ - ۴۰)

(*Ve en leyse li'l-insâni illâ mâ saâ. Ve enne sa'yehû sevfe yürâ.*)

“İnsanoğlu neye gayret eder çalışırsa Allah onu ona verir. Herkes neyi kazanmışsa, onu görecektir.” (Necm, 53/39-40)

Arayan Mevla’sını da bulur, belâsını da bulur! Hadîs-i şerifte Peygamber Efendimiz’in nakletmesinden bildiğimize göre:

“—Cenneti isteyeneye biz cenneti veririz, cehennemden sığınana biz cehennemden koruma ihsan ederiz, cehennemden koruruz.” buyruluyor.

O halde insanlar, ne ettilerse kendi kendilerine yapıyorlar. Cümle cihan halkı üzerine üşüşse, o zararı başkası yapamaz, insanoğlu kendisi kendine yapıyor.

İbret alalım! Rüzgâra sövmek yasaklanmış. Hadîs-i şerif bize;

“—Bırak sebepleri, müsebbibi bul! O sebeplerin arkasında, onları da yaratan Allah’ı bil ve ona dayan!” diyor değil mi?

Evet, “Rüzgâra sövme!” diyor ama arkasındaki hakiki mâna şudur ki: Rüzgâr ne ki, rüzgâr ne oluyor ki? O da Allah’ın bir mahlûku, Allah’ın emri ile hareket eden meleklerin komutasında Allah’ın bir yaratığı. Allah; “Es!” derse eser, “Esme!” derse esmez.

Allah-u Teâlâ Hazretleri rüzgârla bazı kavimleri muazzep eyledi, helâk eyledi, yerle bir etti. Hurma ağaçlarını söktü, evleri başlarına göçürttü. Çünkü o kavim, azabı hak etmişti. Onun için, Peygamber SAS Efendimiz, uzaktan biraz kararmış bir bulut gördüğü zaman kendisi

sapsarı sararırdı, korkardı. Acaba ümmetimin bir kusurundan dolayı Allah-u Teâlâ Hazretleri bu yağmurla, bu rüzgârla, bu bulutlarla bir azap mı gönderecek diye Allah'a sığılırdı.

Yapacak başka neyimiz var ki?

Allah geceyi ebedî eylese gündüzü kim getirebilir?

Sabahleyin güneş doğmadı, buyur hadi bakalım; Amerika'yı çağır, Rusya'yı çağır, füzeleri atsınlar sabahı getirsinler görelim. Onlar da senin benim gibi âciz kullar, biraz daha çalışkan...

Allah'ın emri olduğu için çalışacağız. Allah'a dayan, sa'ye sarıl.

Hepimiz tıklar tıklar çalışacağız.

Ben bir mahallede oturuyorum. Mâşâallah bir hacı amca var, Allah razı olsun, hiç boş durduğunu görmedim. Bir orada çalışır, bir orada çalışır, bir orada çalışır... Bir gün karşıma dikildi^:

“—Kalk karşı komşuya gideceğiz.” dedi.

“—Gider misin?” demiyor, üslubu öyle ama Allah razı olsun, çok seviyorum, samimi.

“—Kalk karşı komşuya gideceğiz!”

“—Niye?” dedim.

“—Babası rahatsız.” dedi.

“—Olur...”

Allah razı olsun. Bana hayrı gösteriyor. Kalktık gittik. Adamcağız memnun oldu. Zemzem ikram ettik. İhtiyar adam, cami cemaatindenmiş, gelip gidemez hale gelmiş. Yeni gittiğim bir mahalle ben ondan tanımıyorum. Adam da memnun oldu, çok sevindi.

Zemzemleri filan içmiş, birkaç gün sonra da, (*Innâ li'llâh, ve innâ ileyhi râciûn*) âhirete göçmüş. Ziyaret edebildiğime vesile olduğuna çok sevindim.

Sonra bir gün kalktı geldi, kapıyı çaldı:

“—Kalk, *Tebâreke* okumaya gideceğiz.”

“—Pekiyi, olur. Allah razı olsun!”

Bir başka gün:

“—Hadi, caminin alt katına tahta döşenecek, tahtalarını almaya gidelim!” dedi.

Hep hayırlarda, numune insan...

“—Caminin minberini orta yere koymuşlar, kenara alınsın da saf bölünmesin.” dedim, bir dahaki vaaza gittiğimde baktım, minber kenara gelmiş.

“—Mâşâallah.” dedim.

Ben düşünüyordum ki; “Cemaat kalabalık olduğu zaman dört bir ucundan turalım, çekiverelim!” Becermişler.

“—Alt kata ses gitsin de, alt katta da kadınlar cemaate uysunlar!” dedim.

Hemen baktım, alt kat için zemin delinmiş.

Çalışkanlık güzel şey. İhtiyar adam, beli iki kat ama çalışıyor.

Gençlerimiz var, yeni yeni yetişiyorlar, hepsi bizim için birer ümit kaynağı... Allah razı olsun, çok hayırlı hizmetler yapacaklar diye ümit ediyoruz. Çalışkan olalım! Harıl harıl, takır takır, fırıl fırıl, şıkır şıkır çalışalım. Çünkü yapılacak çok iş var, çok hizmetler var; hepsi durmuş.

Yollar pis, işler karışık, çeşmeler körelmiş, hayırlar durmuş, camiler pasaklı... Her yerde bir bozukluk var. Çalışan insan istiyor.

Allah'a dayan, sa'ye sarıl, hikmete ram ol;

Hikmet; doğru söz, doğru fikir, yerli yerince olan hüküm, karar; hakîmane nasihatler, prensipler, kararlar.

Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerifleri hikmet! Hikmete ram olacaksın; teslim olacaksın, kendini vereceksin.

“—Peygamber Efendimiz ne buyurmuş?”

“—Şöyle buyurmuş...”

“—Baş üstüne.”

Bizim Güneydoğu Anadolu luların tabiri:

“—Başım gözüm üstüne!” Bir şey söylüyorsun: “Başım gözüm üstüne!” diyorlar.

Arapça:

عَلَى الرَّأْسِ وَالْعَيْنِ

(*Ale'r-re'si ve'l-ayni*)'nin tercümesi. Çok hoşuma gidiyor:

“—Başım gözüm üstüne!” diyor.

“—Baş üstüne!” diyeceksin, o şeyi yapacaksın!

“—Peygamber SAS tembele selam vermemiş, olduğu yerden birazcık bir şey yapana selam vermiş.” diye hep duyarız.

Onun için, bu prensiplere riayet edeceğiz ve Allah'a dayanmayı öğreneceğiz. Namaz kılmak Allah'ın farz ibadeti de tevekkül Allah'ın emri değil mi?

O da Allah'ın emri... Hadi bakalım: Allah yolunda yürürken şutehlikeye karşı bir sıkıntıya karşı da Allah'a tevekkül etmeyi öğren bakalım!

“—Şöyle yaparsam sevaplı ama, ucunda da biraz tehlike var...” (*Tevekkeltü ale'llàh*) de bakalım, (*Hasbüna'llàh ve ni'me'l-vekîl*) de bakalım! Bir giriş bakalım, ne olacak?

Eğer zarara uğrarsan —uğramazsın ya— uğrarsan bile oradan büyük ecir alırsın. Uğrarsan, yine o zararı başkası vermiyor, o zararı Allah veriyor. Allah seni imtihan için o zararı vermiş ki:

“—Bakalım kulum ne yapacak?”

Bunu anlamak istiyor. İmtihan... Yoksa o zararı o kimse veremezdi!

Eğer insanların elinde zarar verme gücü olsaydı, Hz. İbrahim AS'ı ateşte cayır cayır yakacaklardı, kömür edeceklerdi. Odunları yığdılar, tutuşturdular. Kendileri ateşlerin sıcaklığından yanlarına sokulamadığı için İbrahim AS'ı içine mancınıkla attılar. Yaktırmayan Allah yaktırmıyor!

Musa AS denizden geçti, bir şey olmadı! Suda boğdurtmayan Allah boğdurtmuyor, yol açıyor!

“—Denizde yol açılır mı?”

Âyet-i kerîmeyle sabit:

فَاَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ
فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ

(الشعراء: ٦)

(*Feevhaynâ ilâ mûsâ eni'drib bi-asâke'l-bahr*)
“Bunun üzerine Mûsâ'ya, ‘Yâ Mûsâ, asânı vur bakalım şu denize!’ diye vahyettik. Asâsını suya vurdu. (*Fenfeleka fekâne küllü firkın ke't-tavdi'l-azîm*) Deniz yol oldu. On iki adet yol açıldı, geniş bulvar gibi oldu hepsi...” (Şuarâ, 26/63)

Girdiler, yürüdüler, geçtiler. Mûsâ AS öbür tarafa geçti! Allah- u Teâlâ Hazretleri her şeye kâdir! Nasıl kâdir, bu iş nasıl oluyor?

“—Efendim med oldu, cezir oldu, şunu oldu bunu oldu...”

Belki öyle olmuştur ama isterse olmasın! Meddi ceziri de veren Allah, rüzgârı da estiren Allah, ayı güneşi de döndüren Allah olduğu için med ve cezir de olsa yine Allah'tan ama onun o ana denk gelmesi Allah'tandır. Allah med ve cezir olmadan da onu yapmaya kâdirdir!

Şeytan:

قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ

(ص: ٧٥)

(*Kâle ene hayrun minhü, halakteni min nârin ve halaktehû min tîn*) “Beni ateşten yarattın, onu topraktan yarattın. Ben ondan hayırlıyım.’ dedi.” (Sad, 38/75) Cenâb-ı Hakk'a karşı geldi, âsi oldu.

Hız. Allah CC şeytanı ateşten yarattı ama cehennemde ateşin içinde onu azaplandırarak!

“—Bu iş nasıl olur?”

Nasıl olursa olur, Allah'ın kudretinin nihayeti mi var? Allah sanat gösteriyor, ateşten yarattığı mahlûku ateşin içinde azaplandırarak!

Ben mideye şaşıyorum. Mide; et yiyorsun, eti hazmettiriyor. Kendisi etten, kendisine bir şey olmuyor! İşkembe yiyorsun, sığırın midesini yiyorsun, onu hazmediyor; kendisine bir şey olmuyor.

İnsanın midesinde bağırsaklarında solucan oluyor. Hani parazit olarak, hastalık olarak oluyor. Solucan bazen insanın midesine geliyor, solucan ölmüyor. Subhânallah, bu da et değil mi?

“—Et...”

Duyduğuma göre, Güney Kore’de yağmur yağdığı zaman, millet eline sepeti alır, solucan toplamaya çıkarmış. Onu yerlermiş. Biz yemiyoruz ama onlar yerlermiş. Yendiği zaman, midene yukarıdan gittiği zaman öğütülüyor; aşağıdan geldiği, bağırsaktan geçtiği zaman bir şey olmuyor. Subhânallah, akıl almaz!

Hz. Peygamber Efendimiz’in karşısına kâfirlerin azıllılarından bir tanesini getirdiler. Eline eski, çürümüş bir kemik almış, eliyle de ufaladı.

Ufalayınca ne olacak? Kemik ufak ufak toz hâlinde yere döküldü.

“—Allah bunu da mı diriltecek yani?” dedi.

Allah-u Teâlâ Hazretleri ayet-i kerîmede buyuruyor ki:

قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ

عَلِيمٌ

(يس: ٧١)

(*Kul yuhyîhe'llezî enşeahâ evvele merreh*)

“Rasûlüm de ki o kâfire: Onu ilk yaratan Allah ilk başta nasıl yaratmışsa, onu tekrar yaratacak. (*Ve hüve bi-küllî halkın alîm.*) O her çeşit yaratmaya kâdirdir ve bilgilidir.”

Yaratmayı sen bir çeşit mi sanıyorsun?

Ne çeşitleri var, ne türleri var ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin âyet-i kerîmesi meydan okuyor! Diyor ki:

“—O her çeşit yaratmaya kâdirdir!”

Evet, o toz da olsa, toprak da olsa, tozu havada da savrulsa, Allah onu diriltecek! Çünkü, “Ol!” dedi mi olur, kudret-i külliye sahibidir.

Kendi vücudumuzda acayip şeyleri görüyoruz. Kirpiklerimizin dibinde kıyır kıyır hayvanlar varmış, mikroskoba aldığı zaman görülüyormuş. *Sübhàna'llah, fesübhàna'llah*, Rabbimiz neler yaratıyor!

Kan dediğimiz şey, kıpkırmızı olan şeyin içinde ne maddeler var. Büyütüyorlar, büyütüyorlar; içinde akyuvarlar var, alyuvarlar var, şunlar var, bunlar var... Vücuda yabancı bir madde girdiği zaman, saldırıp onu yiyorlar. Bekçi, kanın içinde her tarafı dolaşıyor! Damarlar yol, kan vasıta; her tarafı dolaşıyor ve koruyor. İnsan vücudunda hücreler çoğalıyor çoğalıyor, düzenli... Düzensiz oldu mu onu da haklıyorlar

bunlar. Düzensiz hücre gördü mü, “Sen usulüne uygun gitmiyorsun, seni edepsiz...” filan diye onu da haklıyorlar.

Ama bazısını haklayamıyormuş, o edepsiz, düzensiz hücre yerleşiyor, o zaman kanser oluyormuş.

“—Bir yağ dokusuna, kadının göğsüne, falanca yere yerleşiyor; o zaman orada, kan onun düşman olduğunun farkına varamıyor! Ben doktora sordum da. Düşman olduğunu anlamadığı zaman oraya yerleşiyor, gelişiyor!” diyor, o felâket!

Oradan da bir ders çıkıyor ki biz içimize giren düşmanın düşman olduğunu anlayamazsak yandık! O memleketin içinde kanser başlıyor, çünkü içindekini dost sanıyorsun, sen bilemiyorsun. Allah bize hakiki müslümanlarda mevcut olan basireti ihsan etsin...

Çünkü Peygamber SAS Efendimiz:²

اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللَّهِ
(ت. عن أبي سعيد)

---

² Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.298, no:3127; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VIII, s.23, no:7843; İbn-i Hacer, *Lisânü’l-Mîzân*, c.V, s.351, no:1154; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.VII, s.354, no:1529; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.191, no:1234; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.129, no:1688; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIV, s.67; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.VIII, s.102, no:7497; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.III, s.312, no:3254; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VI, s.118; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.183, no:2042; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.387, no:663; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.99, no:2500; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.IV, s.207; Ebû Ümâme RA’dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.IV, s.94; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Mecmaü’z-Zevâid, c.X, s.473, no:17940; *Kenzü’l-Ummâl*, c.XI, s.130, no:30730; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.41, no:80; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.I, s.334, no:531.

(*İttekù firâsete'l-mü'min, feinnehû yenzuru binuri'llâh*) “Mü'minin ferasetinden çekin, kork; çünkü o baktığı zaman Allah'ın nuruyla bakar, insanın ciğerinin köşesini okur!” diye bildiriyor.

Biz gerçek müslüman olsak anlayacağız ama, gerçek müslüman olmadığımız için şapla şekeri ayırt edemiyoruz, zehirle panzehiri fark edemiyoruz da, millet zehiri bazen panzehir diye yutuyor. Sefa diye kendisini cehennemlik edecek şeylerin peşinde koşuyor, kazanç diye kendisini mahvedecek şeylerin peşinde koşuyor.

Allah bize basiret ihsan etsin... İmanımızı sağlam imaneyesin... Kendisine hakkıyla tevekkül etmeyi nasib eylesin...

b. Şam Ehline Sövmeyin!

Taberânî, İbn-i Asâkir, Hâkim'in Hz. Ali Efendimiz'den rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:³

لَا تَسُبُّوا أَهْلَ الشَّامِ فَإِنَّ فِيهِمُ الْأَبْدَالَ

(طس. كر. عن علي؛ ك. عنه موقوفا)

---

³ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.176, no:3905; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.596, no:8658; Abdullah ibn-i Mübârek, *Cihad*, c.I, s.152, no:192; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.I, s.335; Hz. Ali RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.65, no:120; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.47, no:16676; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.I, s.290; Avf ibn-Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.275, no:35022; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.355, no:3022;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XVI, s.149, no:16453.

RE. 473/7 (*Lâ tesubbû ehle's-şâmi, feinne fîhimü'l-ebdâl*) “Ehl-i Şam’a, Şam ahalisine sövmeyin, dil uzatmayın; çünkü onların içinde ebdallar vardır!”

Şam neresidir?

Peygamber SAS Efendimiz’in yaşadığı diyar Hicaz. Hicaz diyarında insan, yönünü güneşin doğduğu tarafa döndüğü zaman ön tarafı doğu oluyor, arka tarafı batı oluyor; maşrik, mağrib diyorlar. Sağ tarafı ki Araplar sağ tarafa yemîn derler, Yemen oluyor. Onun için Yemen’e de o ismi vermişler, Yemen kıtası Hicaz’a göre adlandırılmış.

Ne demek? Yönünü güneşin doğduğu tarafa döndüğün zaman sağ taraftaki diyarlar Yemen demek. Çünkü insanın yemîninde, sağ tarafında, “sağ tarafındaki diyarlar” mânasına geliyor.

Ama ayrıca bereket mânası var, sağda bir güzellik var. Hatta cennetliklere de Allah-u Teâlâ Hazretlerinin âyetleri ashâb-ı yemîn diyor. Kur’ân-ı Kerîm’e öyle geçmiş, “sağcılar” diye geçiyor. Bu sağcılık-solculuk Fransız parlamentosunda ortaya çıkmadan önce Kur’ân-ı Kerîm’de Allah-u Teâlâ Hazretleri cennetlikleri ashâb-ı yemîn diye adlandırmış; ötekisini de ashâb-ı şimâl, “solcular” diye adlandırmış. Kur’ân-ı Kerîm’in mucizelerinden bir mucize!

Sağcılar solcular sözcüğü Fransız parlamentosunda 18. - 19. Asır’da ortaya çıkmış bir şey, belki 20. Asrın başında ortaya çıkmış bir şeydir. Komünist fikirliler meclisin sol

tarafına oturmuşlar, onlara “solcular” denmiş; milliyetçi fikirli olanlar sağda oturmuşlar, onlara “sağcılar” denmiş. Biz de onu tercüme etmişiz, Türkçe’ye öyle geçmiş ama, Kur’ân-ı Kerîm bin dört yüz yıl önce ehl- i cennete ashâb-ı yemîn diyor, ehl-i cehenneme de ashâb-ı şimâl diyor. Öyle bir tevafuk, öyle bir mucize-yi Kur’âniyye var!

Sağ tarafa Yemen demişler; sol tarafa da şimal, kuzey diyoruz, Arapça’da sol demek. “Şam tarafı” demişler. Bütün o diyarlar Şam’a dâhildir. Hicaz’ın kuzeyinde bulunan kıtalar ki, bütün peygamberlerin ekseriyetinin, bize isimleri mâlum olanlarının nerede yaşadığına bakılırsa incelenirse; Allah Allah, o diyarla ilgili olduğu görülüyor. İsa AS, Musa AS, Davud AS, Zekeriyya AS, İbrahim AS hep o diyarların evlatları, ahalisinden olmuş oluyorlar. Şam, bizim bugün anladığımız şehir mânasına dar bir yer değil, geniş bir bölge olmuş oluyor.

“—Şam ahalisine sövmeyin, çünkü orada eskiden beri yerleşmiş bir mübarek nesil var, ahâli var, mübarek insanlar var, Allah’ın sevgili kulları, evliyâullah da oradadır!” diye Efendimiz oraya sövülmemesini emretmiş.

Hadîs-i şerif Hz. Ali Efendimiz’den rivayet ediliyor. Mâlum Hz. Ali Efendimiz’in karşısına Şam’a yerleşen kimseler çıktılar. Hz. Muaviye’nin, Emeviler’in orduları karşı çıktılar. Hz. Ali Efendimiz Kûfe-Irak tarafında bulundu, onlar Şam tarafında bulundular.

Tabii kızınca, asıl halifeye bunlar nasıl karşı geliyorlar, niye böyle yapıyorlar diye belki askerleri bir şeyler söyleyebilir. Demek ki onun için Hz. Ali Efendimiz bu hadîs-i şerifi onlara nakletmiş. Böyle mevkuf olarak bu zamana kadar da rivayet edilmiş ki:

“—Şam ahalisine sövmeyin, içlerinde ebdallar var, mübarek insanlar, evliyâullah var!”

Ahmed Ziyâüddin Hocamız kitabın şerhinde ebdallar hakkında uzun boylu bilgiler vermiş.

Ebdal, *bedîl* ve *bedel* kelimesinin cem’i oluyor. “Tebdil edilen, yerine bir başkası ikame edilen” mânasına geliyor. Evliyâullahın da sayıları belli olduğundan kırklar, yediler, üçler diye halkın da kulağına geçmiş olan; birisinde bir eksiklik olduğu zaman ötekisinden alınıp orası tamamlandığından, bunlara *ebdal* denmiş. Bizim aptal dediğimiz zaman anladığımız mânâ değil, evliyâullah mânasına. Veyahut *büdelâ* diyorlar, o da yine bizim anladığımız mânâda değil!

Ama nedense hem *abdal* kelimesi dilimize aptal diye girmiş, hem de *büdelâ* kelimesi budala diye girmiş. İkisi de dilimizde akli filan biraz yerli yerinde olmayan, akli kıt insanlar için kullanılıyor. Onun sebebi şu olsa gerek:

Evliyâullah her zaman kendisini göstermez, saklar; çünkü onların yapmak istedikleri işleri, vazifeleri dolayısıyla bilinmemeleri uygun olur, o sebepten. Bir de övünmek iyi olmadığından saklarlar, şöhretin âfet olmasından saklarlar.

الشُّهْرَةُ عَافَةٌ

(Eş-şöhretü âfetün) “Şöhret büyük bir afettir. “

İnsan o şöhrete kapıldı mı, insanın saçını başını yolarlar. Aman bu adam mübarek adamdır...

Meşhur, fıkrada geçiyor: Bir kimse bir hocadan intikam almak istemiş, camiye girmiş:

“—Yâhu demiş, bu Kur’ân’ı doğru düzgün okuyamıyor, hutbesi yanlış, sözü yanlış...”

“—Sus, bizim hocamıza ne söz söylüyorsun?” diye herkes yüklenmiş. Bakmış böyle olmayacak, dönmüş ilm-i siyaset öğrenmiş. Ondan sonra o yolla onu engelleyemeyeceğini anlayınca, bu sefer kaç sene sonra geldiye tekrar o camiye gelmiş:

“—Aman, sizin bu hocanız öyle mübarek, öyle iyi bir hocadır ki bunun bir kılı sizin hanenizde bulunursa şöyle bet olur, böyle bereket olur...” filan deyince herkes;

“—Aman hocamızın saçından bir kıl da biz alalım diye saçını sakalını yolmuşlar!” diye fıkrada anlatılıyor.

Şöhretin âfet olduğunu bildirmek için bu fıkrayı naklettim.

Onlar belli etmezler, imtihan etmek için de belli etmezler.

O bakımdan bakarsın, dış görünüş itibariyle hırpanî kılıklı bir adam ama gönlünde ma’rifetullah var. Allah’ın sevgili kulu, Allah indinde makbul ama dış görünüşü güzel değil. Allah insanın dış görünüşüne bakmıyor ki... Kalbinin, imanının kuvvetiyle insanların mertebeleri yükseliyor. Oradan anlaşılabilir.

Nitekim Abdulkâdir Geylanî Hazretleri'nin dergâhında oturan, onun makamına kâim olmuş olan hulefasından, o silsileden birmübarek zât kitabında naklediyor, çok eski kitaplarda yazılmış:

“—Ah elime bir kere bir şahbaz geçti ama bir şahin, bir müstesna şey geçti ama onu da fırsatını bilemedim, kaçırdım. “

“—Nasıl oldu?” demişler.

“—Ramazan günüydü...” diye anlatıyor.

Abdulkâdir Geylanî Hazretleri'nin KS türbesi Bağdat'tadır. Yeri İmâm-ı Âzam Hazretleri'nin türbesine de yakındır. O mübareğin orada dergâhı varmış, Kadirî dergâhı... Merkez, âsitane, atabe-i aliyye oradaymış. O zât da orada şeyh imiş, oturmuş, irşad hizmeti görüyor. O da tabii bir mübarek zât. Halife bunları yemeğe davet etmiş:

“—Fukaranızla, dervişlerinizle beraber bu akşam bizim soframızı teşrif eyleyin, iftarı bizde yapalım, olmaz mı efendim?” demiş.

Şeyh efendi de:

“—Pekâlâ.” buyurmuş.

Akşam namazında namazı cemaatle kıldıktan sonra diyor ki:

“—Ey cemaat-i müslimîn, topluca, gelin hep beraber iftara davetliyiz, buyurun iftara gidelim!” demiş.

Kılığı kıyafeti acayip, üstü başı tozlu bir adam bağdaş kurmuş, öyle oturuyor. O demiş ki:

“—Ben gelmiyorum.”

Yabancı birisi...

“—Ben gelmiyorum; bana bir aside tatlısı getir, sen nereye gidersen git!” demiş.

Şeyh efendi bakmış: Bu ne biçim adam, Allah Allah... Bir kere davet ediyoruz, gelmiyor. Davete icabet sünnet, “Gel.” diyoruz gelmiyor. Ondan sonra bir de bana hizmet buyuruyor;

“—Git bana bir aside tatlısı bul getir, ondan sonra sen ne yaparsan yap!” diyor.

Emreder gibi filan bir tavır. Herhalde aklında biraz noksanlık var, gibi düşünmüş; o yürümüş, davetli olduğu yere gitmişler. İftarı etmişler, dualar yapmışlar, namazlar kılmışlar, tesbihler çekmişler, herhalde zikirler yapmışlardır. Eve dönmüş gelmiş. Abdestini almış, gece namazını kılmış, yatağa yatmış uyumuş.

Rüyasında bir mübarek kalabalık, mübarek muhteşem bir kalabalık ama nuranî insanlar...

“—Bunlar kimdir?” diye sormuş. Demişler ki;

“—Bunlar yüz yirmi dört bin peygamber *aleyhimü's-salâtü ve's-selâm...*”

Başlarında bakmış ki çok müstesna bir nûraniyette, çok yüksek bir zât-ı muhterem:

“—Ya bu kimdir?”

“—Bu da Peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ SAS.”

Tabii içi gitmiş, yüreği cız etmiş, şevkle hevesle rüyada Efendimiz'in yanına doğru giderken, Efendimiz ona kaşlarını çatmış.

Rüyada Peygamber Efendimiz’i görmek güzel de, kaşı çatık görmek tabii insanı mahveder.

“—Efendim acep bir hata mı işledim, kusur mu işledim? gibilerden —bilmeden tabii kusurlarımız çoktur da— durumu sorunca:

“—Benim sevdiğim insanlardan birisi senden aside tatlısı istedi de onu ona vermedin.” demiş rüyada.

“—Eyvah!”

Bir feryat etmiş, üzüntüsünden rüyadan uyanmış, kalkmış bakmış vakit daha yeni, hemen daha yeni yatmış. Hemen yatağından fırlamış, cübbesini sırtına geçirmiş. Camiye doğru gidiyor. Öteki adamı camide bıraktı ya, camide mi hâlâ acaba diye... Bir de bakmış ki, o da camiden çıkmış sokağın öbür tarafına doğru gidiyor. O bu taraftan geliyor, o öbür tarafa gidiyor. Arkasından bağırmaya başlamış:

“—Ey filanca, ne olur dur, gitme, bekle, geliyorum, ne istersen tamam getireceğim...” diye bağırırken, o uzaktan dönmüş; ama uzak, arada mesafe var, uzaktan dönmüş:

“—Cömertlik böyle mi olur? Demek ki senden fukaranın birisi bir şey isteyecek, sen de o fukaracığa o istediğini, yüz yirmi dört bin peygamberi şahit getirmeyince vermeyeceksin öyle mi?” Rüyasını da biliyor.

“—Aman etme eyleme...” diye peşinden koşmuş ama o köşeyi dönmüş, ondan sonra da bulabilirsen bul!

Bilinmeyebilir. Onun için bizim büyüklerimiz tecrübeye dayanarak demişler ki:

“—Her gördüğünü Hızır bil, her geceni kadir bil!”

Tedbirli ol, hürmet et, Allah’ın kullarına sevgi göster, hüsnü zan besle:

“—İyi kuldur, mazlumdur, fakirdir, miskindir; fakir miskin olduğu için belki Allah ona acıyordu, seviyordu...” de, ona göre hürmet göster.

Biz o zihniyette olsak bir zarar etmeyiz, ama kâr etme ihtimalimiz kuvvetlidir; çünkü bazen böyle büyükler de imtihan olur. Büyüklerin de imtihanları olur. Büyüklerin de daha büyükler tarafından imtihanları olur.

Allah-u Teâlâ Hazretleri müslüman kardeşimizi müslüman olarak sevmeyi bizlere nasib eylesin... Herkesi hüsnü zanla, dostluk gözü ile görmeyi; o edebî, o terbiyeyi bizlere nasib eylesin...

Biz güya çok açığözülüğümüzden; herkesin vicdanında bir leke bulmaya çalışıyoruz, herkeste bir kusur bulmaya çalışıyoruz, herkesin kötü tarafını görüyoruz. Çok zekiyiz çünkü, çok akıllıyız! Herkesin iç yüzünü, cıvığını çıkartıyoruz, kirlî çamaşırlarını dolaptan çıkartıp çıkartıp nesi varsa onu dökmeye çalışıyoruz. Bu yol yanlış bir yoldur!

Fısk u fücûrunu, günahını âşikare irtikap etmedikten sonra, insanlara hüsnü zan edelim! Ufak tefek kusurlarını görürsek örtelim! O da hadîs-i şerifte emir. Ufak tefek kusurları örtüvereceğiz, göstermeyeceğiz. Mümkünse nasihat edelim, yanına gidip;

“—Aman kardeşim, ben böyle bir şeyine muttalî oldum, gördüm. Bunu bir daha yapma, iyi olmuyor, sana yakıştıramadım.” diyelim.

Veyahut gıyabında dua edelim:

“—Yâ Rabbi o kardeşim ne iyi kardeştir ki, iyi bir insanken, güzel şeyler yakışırken şöyle günahlı bir iş yapıyor. Bundan sonra yapmasın, hidayet eyle, doğru yolu göster, ıslâh-ı hâl nasip eyle yâ Rabbi!” diye hakkında dua ediverelim.

Allah cümlelerinden razı olsun; bir ameliyat olduk, ameliyat olduğuma sevineceğim geliyor. Birçok arkadaş el-hamdü lillâh bizim için dua edivermiş. Kimisi Yâsîn okuyuvermiş, kimisi hatim indirivermiş; Allah hepinizden razı olsun...

Kardeşlerim! Müslümanın müslümana sevgi göstermesinden hayır olur, şer olmaz. Allah-u Teâlâ Hazretleri birbirlerini Allah rızası için sevenleri sever. Sevdiğini de korur kollar, yüceltir yükseltir. İnsan bu sevgiden çok hayırlara erer. Öteki düşmanlıktan bir kâr etmeyiz. Suizandan, gıybetten bir kâr etmeyiz; büyük zararlara uğrarız.

Allah bizi muhabbetli bir zümre eylesin...

c. Benim Ashabıma Sövmeyin!

Bu hadîs-i şerif Câbir RA'dan rivayet edilmiş. Ebû Nuaym kitabına kaydeylemiş. Efendimizin başka hadîs-i şeriflerde de bize bu nasihati vardır,

Peygamber SAS Efendimiz ashabı hakkında buyurmuşlar ki:⁴

---

⁴ Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.14, no:7302; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.350; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafa*, c.III, s.239; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XI, s.543, no:32545; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.149, no:16452.

لَا تَسُبُّوا أَصْحَابِي مَنْ سَبَّ أَصْحَابِي فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ
اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ لَا يُقْبَلُ مِنْهُ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ صَرْفٌ وَلَا عَدْلٌ

(حل . والديلمى عن جابر)

RE. 473/8 (*Lâ tesubbû ashâbî, men sebbe ashâbî fealeyhi la'netu'lâhi ve'l-melâiketi ve'n-nâsi ecmaîn; lâ yukbelü minhu yevme'l-kıyâmeti sarfun ve lâ adlün.*)

(*Lâ tesübbû ashâbî*) Benim ashabıma sövmeyin, taraf tutup bir tarafı kötöleyip öbür tarafa yüklenip dil uzatmayın, aleyhinde konuşmayın!
(*Men sebbe ashâbî*) Kim benim ashabıma söverse, dil uzatırsa, kötü söz söylese; (*fealeyhi la'netu'llâhi ve'l-melâiketi ve'n-nâsi ecmaîn*) onun üzerine Allah'ın lâneti olur veya olsun, meleklerin lâneti olur veya olsun, bütün insanların lâneti olur veya olsun. (*Lâ yukbelü minhu yevme'l-kıyâmeti sarfun ve lâ adlün*) Allahu Teâlâ Hazretleri onun kıyamet gününde farz ibadetini, nafiye ibadetini kabul etmez veya etmesin!”

Veya dememim sebebi şu: Arapça'da bu cümleler dua makamında da olur, dua olarak da kullanılır; ihbarî de olur, bir şeyi haber vermek mânasına da olur. Haber vermek mânasına olursa:

“—Aman ashabıma sövmeyin, çünkü kim ashabıma söverse Allah'ın lânetine uğrar, meleklerin lânetine uğrar, bütün insanların

lânetine uğrar. Kıyamet gününde de Allah böyle bir kimsenin farzını, nafilisini, ibadetini taatini kabul etmeyecektir, onun için yapmayın!” demek olabilir.

Veyahut, Efendimiz ashabına dil uzatacak insanlara çok kızdığı için şöyle buyurmuş olabilir, mâna öyle de olabilir:

“—Benim ashabıma sövmeyin, dil uzatmayın! Kim benim ashabıma dil uzatırsa benim bu nasihatimi dinlemeyip beni kırarak şekilde böyle yaparsa; Allah’ın lâneti de onun üzerine olsun, meleklerin lâneti de onun üzerine olsun, bütün insanların lâneti de o herifin üzerine olsun ve Allah onun kıyamet gününde yaptığı öteki ibadetleri de, farzını nafilisini, ibadetini taatini de kabul etmesin!” demiş de olabilir.

Her ne suretle olursa olsun, ikisi de fenaların fenasıdır!

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

أَصْحَابِي كَالنُّجُومِ بِأَيِّهِمْ إِقْتَدَيْتُمْ إِهْتَدَيْتُمْ

(ق. والديلمى عن ابن عباس؛ عبد بن حميد عن ابن عمر)

(*Ashâbî ke'n-nücûm*) “Benim ashabım yıldızlar gibidir. (*Biyyihim iktedeytüm, ihdeteytüm*) Hangisine uyarsanız hak yolu bulursunuz.”

İnsan hangisine uyarsa, ondan İslâm’ın güzelliğini öğrenir.

⁵ İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.II, s.137, no:594; Câbir RA’dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.1, s.147, no:381; *Hulâsatü'l-Bedri'l-Münîr*, c.2, s.431, no: 2868.

Ashaba sövmeyelim! Ashâb-ı kirâm arasındaki ihtilafları bizim büyüklerimiz şöyle izah etmişlerdir:

Aralarında ihtilaf oldu, karşı karşıya geldiler, çatışmalar çekişmeler oldu. Bu, içtihat farkındandır. İctihat; kanaat ve hüküm verme, düşünce tarzı, muhakeme tarzındaki ihtilaftan dolaydır. O, şunun daha hayırlı olduğunu sandı öyle yaptı; bu, bunun daha hayırlı olduğunu sandı öyle yaptı. Ama;

“—Müctehid, bir karar veren, bir hüküm ortaya koyan kimse isabet ederse iki misli ecir alır. Hata ederse, Allah rızasını düşünerek doğruyu bulmak için bunu yaptığından yine bir ecir alır.” diye hadîs-i şeriflerden biliyoruz.

Bunların hepsi sevaptadır. Biz onların adlarını dilimize dolamak suretiyle kendimiz günaha girmeyelim. Onlar paçayı kurtarırlar, her ikisi de cennete girer, biz kalırız. Çünkü onlar ictihad farkından öyle yapmışlardır.

Büyüklerimiz yine demişlerdir ki; Allah’a çok şükür ki biz onların zamanında yaşayıp da bir tarafta olmadık. Öbür tarafa kılıç sallamadık, harplerine katılmadık.

Birisi; “Madem Allah bizim elimizi, kılıcımızı onların kanlarına bulaştırtmadı, çok şükür. Şimdi niye dilimizi bulaştıralım?” diyor. O da güzel bir sözdür.

Ashâb-ı kirâm (*rıdvanu'llâhi teâlâ aleyhim ecmaîn*) hepsi Efendimiz'in sohbetine ermiş bahtiyarlardır. Peygamber Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

---

⁶ İbn-i Hacer, *Tahlîsu'l-Hayr*, c.IV, s.204, no:2130; İmran ibn-i Husayn RA'dan.

Lafız farkıyla: Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.938, no:2509; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.1962, no:2533; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.695, no:3859; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.378, no:3594; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.205, no:7222; Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.180, no:1777; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.122, no:20174; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.126; İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstîâb*, c.I, s.4; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.52; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V, s.187; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.II, s.52; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.500, no:2221; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.426, no:19833; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.212, no:7229; Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.535, no:5988; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.212, no:526; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.404, no:32410; Umran ibn-i Husayn RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.549, no:2303; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.220, no:352; Hz. Ömer RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.267, no:18374; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.121, no:6727; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.27, no:1122; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.404, no:32413; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.IV, s.152, no:5673; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.125; Heysemî, *Müsnedü'l-Hâris*, c.II, s.940, no:1036; Nu'man ibn-i Beşîr RA'dan.

Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.211, no:4871; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.285, no:2187; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.404, no:32408; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.148, no:383; Şeybânî, *el-Âhad ve'l-Mesânî*, c.II, s.47, no:726; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.180; Ca'de ibn-i Hübeyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.335, no:5475; Ebû Hüreyre RA'dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.245, no:1265; RE. 280/5.

خَيْرُ الْقُرُونِ قَرْنِي ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ

خ. م. ت. حم. حب. ق. حل. خط. كر. عن ابن مسعود؛ ت. حم. حب. ك. طب. ش. عن عمران بن
حصين؛ ت. عن عمر؛ حم. حب. طب. ش. طح. حل. عن نعمان بن بشير؛ ك. طب. ش. وعبد بن
(حميد بن جعدة بن هبيرة؛ طس. عن أبي هريرة)

(*Hayru'l-kurûni karnî*) “Çağların en hayırlısı benim çağımdır. Zamanların, çağların en hayırlısı benim zamanımdır. (*Sümme'llezîne yelûnehüm*) Benim çağımda yaşayan insanlardan sonra, hemen onun arkasından gelenlerin zamanıdır. (*Sümme'llezîne yelûnehüm*) Sonra, onların arkasından gelenlerin zamanıdır.”

(*Hayru'l-kurûni karnî*) “En kıymetli devir, devre benim devremdir.” dediği için onlar Asr-ı Saadet’in arslanları olduğu için hepsi başımızın tacıdır.

“—Aralarındaki ihtilaflar...”

Allah bilir, biz edebimizi muhafaza ederiz. Peygamber Efendimiz hadîs-i şeriflerinde; “Benim ashabımın adını, işini dilinize dolayıp beni ezalandırmayın!” dediği için biz onlara dil uzatmayalım, lanet etmeyelim, sövmeyelim, ileri geri konuşmayalım.

Hatta İslâm tarihini anlatırken —İslâm tarihini anlatmak çok zordur— bunu o tarzda anlatalım ki, bir tarafı öbür tarafa üstün tutup da insanlarda yanlış fikirler meydana getirmeyelim. Zor bir iş!

d. Geceye, Gündüze Sövmeyin!

Efendimiz Câbir RA'dan rivayet edilmiş olduğuna göre buyurmuş ki:⁷

لَا تَسُبُّوا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَلَا الشَّمْسَ وَلَا الْقَمَرَ
وَلَا الرِّيَّاحَ فَإِنَّهَا رَحْمَةٌ لِقَوْمٍ وَعَذَابٌ لِآخِرِينَ

(ابن مردويه عن جابر)

RE. 473/9 (*Lâ tesubbü'l-leyle ve'n-nehâre, ve lâ şemse ve lâ kamer, ve le'r-riyâhe; feinnehâ rahmetün li-kavmin, ve azâbün li- âharîne.*)

(*Lâ tesubbü'l-leyle ve'n-nehâre, ve lâ şemse ve lâ kamer, ve le'r- riyâhe*) “Geceye, gündüze, güneşe, aya, rüzgârlara sövmeyin!”

“—Allah kahretsin bu geceyi, işte bugün işte başıma şöyle uğursuzluklar geldi, şu güneş de şöyledir böyledir, şu ay da şöyledir böyledir...”

Öyle şey yok!

“Aya güneşe, geceye gündüze, rüzgâra sövmeyin! (*Rahmetün li- kavmin, ve azâbün li- âharîne*) Çünkü bunların varlıkları bir kavim için rahmettir; başkası için azap olur!”

---

⁷ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.70, no:4698; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.138, no:2194; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.10, no:7287; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.84, no:2797; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.137, no:13001; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XVI, s.158, no:16473.

Onlar Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin mânevî askerleridir. Hepsi hâki elbise giyip de manevra kıyafetiyle, rütbesiyle çıkacak değil de onlar da öyle bir Allah'ın askeridir; Allah dilediğini onunla terbiye eder! Dilediğini rüzgârla terbiye eder, dilediğini güneşte kurutur, dilediğini ayda yürütür... Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin varlıklarıdır, yaratıklarıdır; onlara sövmemek, edebî muhafaza etmek lazım geliyor.

e. Rızık İçin Telaşlanmayın!

Hadîs-i şerif İbn-i Hibban'da, Hâkim'in *Müstedrek*'inde, Beyhakî'de, Ebû Nuaym'ın *Hilyetü'l-Evliyâ*'sında Câbir RA'dan rivayet edilmiş bir hadîs-i şeriftir. Efendimiz'in bir nasihati ki çok önemli:⁸

RE. 473/10 (*Lâ testebtü'r-rizka, feinnehû lem yekûn abdün li- yemûtü, hattâ yebluğahû âhiru rizkın hüve lehû, fe'tteku'llâhe ve ecmilû fî ahzi'l-halâli, ve terki'l-harâm.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

(*Lâ testebtü'r-rizka*) “Rızıkım gecikti diye onu gecikmiş saymaktan korunun, böyle düşünmeyin!”

“—Ya hani nerede benim rızıkım? Hani Allah rızıkımı gönderecekti, gelmedi...” gibi acelecilik, aculluk yapmayın! “Olmuyor, gelmiyor...” filân gibi bir düşünceye düşmeyin!

---

⁸ İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.32, no:3239; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.4, no:2134; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IX, s.38, no:9074; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.67, no:1186; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.264, no:10184; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.156; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.186, no:1152; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.36, no:9288; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVI, s.162, no:16487.

Efendimiz'in bu cümlesine çok dikkat edin:

(*Feinnehû lem yekûn abdün li-yemûtü, hattâ yebluğahû âhiru rizkın hüve lehû*) “Çünkü Allah ona, nasip etmiş olduğu en son rızkı ona göndermeden hiçbir kul ölecek değildir, ölmesi mümkün değildir, o kulun ölmesi mümkün değil!”

“—Allah ona o rızkı yazmış mı?”

“—Yazmış.”

“—O rızık Yemen'de mi?”

“—Yemen'de.

“—Fizan'da mı?”

“—Fizan'da...”

“—Hint'de mi?”

“—Hint'de...”

“—Çin'de mi?”

“—Çin'de...”

“—Amerika'da mı?”

“—Amerika'da...”

“—Kutupta mı?”

“—Kutupta...”

Nerede olursa olsun! Kutuptan da morina balık yağı filan geliyor; oradan da gelebilir, belli olmaz.

“—O yazılmış mı?”

“—Yazılmış...”

O rızık gelmeden ölmezsin! O gelecek, o gırtlığından geçecek, çare yok! Onun için, “Öyle geç kaldı da, şöyle oldu da, aç kaldım da, açık kaldım da...” deme!

SAS Efendimiz:

“—Edepsizliđi bırak, acelecilik yapma!” diyor. Arkasından buyuruyor ki:

(*Fe'tteku'llàhe*) “Allah'tan korkun, (*ve ecmilû fi't-talebi ahzi'l- halâli*) ve helal kazançta güzel davranın! (*Ve terki'l-harâm*) Haramı terk etmekte itina gösterin!”

İnsanlar ‘Aç kalacağım!’ diye korkusundan hırsızlık yapar.

Rızkını haramdan kazanır.

“—Aç kalacağım, hanım hasta, çocuk küçük, süt ister, ekmek ister, et ister...”

Memur rüşvet alır:

“—Ne yapayım, çocuklar açlıktan ölsün mü?”

Ölmez, ölmez ama o anlamaz. O rızkını sanıyor ki ille haramı almayınca olmayacak! İlle o haramı alması lazım!

“—Parasız kaldım, akşama rızık yok!” sanıyor.

Halbuki öyle değil! O rızık, ona yazılmış olan rızık gelecek ama iki kapıdan geçer; ya şu kapıdan geçer, ya şu kapıdan... Birisi helâl kapısıdır, birisi haram kapısıdır. O rızık helâlden geçirip alırsa, tamam âfiyet olsun; yer, kâr eder. Harama el uzatırsa, yine rızıkından fazlası gelmez, ancak kendisine yazılmış olan rızık gelir ama haramdan geldiği için yandı. Artık bir de onun vebali, hesabı ile uğraşıp durur.

“—Aç kaldım açık kaldım, kirayı ödeyemedim, çoluk çocuk hasta oldu.” diye hiç korkmayın!

Öyle şey yok, rızkın sana gelecek! Helâlinden kazanmaya bak, haram oldu mu reddet:

“—Yok, ben böyle şey istemem, al bu rüşvet senin başına çalınınsın, bir daha da böyle bir şey teklif etme!” de.

Bizim mühendis arkadaşlarımızdan bir tanesi belediyede ruhsat veren imar işlerinde vazifeliymiş. Adamın birisi gelmiş, demiş ki:

“—İşte benim falanca yerde kat ruhsatım var, aylardır uğraşıyorum olmuyor, perişan oldum; işçilerim, malzemem, çimentolarım donacak... Ne olur şunu yap!”

O da oraya yeni tayin olmuş:

“—Peki, olur, benim göreceğim işlerden birisi bu!” demiş.

Bir araba tutmuşlar, herhalde inşaatın başına gitmiş, inşaat ruhsatı mı verecek ne verecekse, bakmış hepsi usule uygun.

“—Ya bunun aylarca bekleyecek bir şeyi yokmuş, her şey normal. Tamam, evrakını imzalıyorum, bu iş olur.” demiş.

Onu imzalamış, arabanın içine girmişler. Adam ezile büzüle:

“—Memur bey, Allah sizden razı olsun! Ben aylardır uğraşa uğraşa, gel git, gel git, gel git bir türlü bu işi çıkartamıyordum, siz hemen bir gelişte şıp diye hallettiniz. Şu bizim âcizâne hediye olsun.” diye bir zarf uzatmış şöyle cebine doğru...

“—Dur! Ne oluyor? Koy onu cebine!” demiş. Şoförüne de:

“—Arabayı kenara çek!” demiş. Adam bu sefer korkmuş:

“—Be hey adam, ben senden bu işi yapacağım diye para istedim mi?” demiş.

“—İstemedin...”

“—Ne diye vermeye kalkıyorsun? İşte işini yaptım, imzayı da attım, ne diye bana bu parayı çıkartıp vermeye kalkıyorsun? Ne diye huy bozuyorsun, ne diye memuru rüşvete alıştırıyorsun? Ben senden bir şey istedim mi? Uygunsa yapayım diye işe baktım, uygun olmasaydı zaten parayı verseydin de yapmazdım, uygun olduğu için yaptım. Sok cebine, bir daha da kimseye rüşvet verme, günahdır haramdır!” demiş.

Allah böyle memurları arttırsın. Biz bunlardan kâr ederiz. Biz dindardan kâr ederiz, İslâm’dan kâr ederiz ama anlayana! Ama bir yerde bir rüşvetçi şebekesi kurulmuşsa, o şebekenin içine de bir namuslu adam tayin olmuşsa, onun canına okurlar. Onun cıncığıını çıkartırlar. O rüşvet almıyor diye, bizim çark dönmez oldu diye, o adama ne iftiralar atarlar. Kötüler çoğaldı mı da böyle olur iş!

Allah kötülere çoğalttırmasın... İyileri çoğalttırsın, her işimiz hayra iyiliğe gitsin...

Rızık talebinde nasıl olacaksınız?

Helali talep edeceksiniz. Harama “Hayır!” diyeceksiniz. Babayiğit olacaksınız, mert olacaksınız. Öyle olur olmaz her şeyden gevşemeyeceksiniz. Mum gibi erimeyeceksiniz. Paranın sıcaklığını görünce yamulmayacaksınız.

“—Evelallah çocuğumun, hanımımın gırtlığına ben haram lokma sokturmadım, bundan sonra da sokturmam. Hamallık yaparım, odun taşırım, işçilik yaparım, taş kırarım; haram lokma yedirmem!” diyeceksiniz.

Hanımlar! Siz de diyeceksiniz ki:

“—Efendi, ben senden kürk istemem, ipek istemem, yüzük istemem, pırlanta istemem, ben senden bir tek şey istiyorum: Eve helâl lokma getir! Haram istemiyorum. Bu çocukları haramla beslemeyelim. Ne olur efendi; alınının teriyle çalış, parayı hak et de gel!”

Fazla fazla şeyler isteyip de erkekleri haramlara zorlamayın!

“—Komşunun kürkü var, ben de isterim!”

“—Yahu o beş yüz bin lira, ben onu nereden ödeyeyim?” “—Vizon kürk, hafif gayet güzel...”

“—Ödeyemem...”

“—Bak pırlantası var, işte yüzüğü...”

Ne olacak, karın mı doyuruyor?

Pırlanta taşlarının nereden çıktığını bilseniz: Ekseriyetle Güney Afrika'dan çıkıyor. Orada madenlerde zencileri öldürüyorlar, öldürüyorlar... O pırlantalar çıkıyor; ondan sonra sen onu parmağına takıyorsun! O kadar da para etmez de, elden ele dolaşa dolaşa dolaşa o artık büyük para ediyor. Sen veriyorsun 500 bin lira, ötekisi veriyor 700 bin lira, ötekisi veriyor bir buçuk milyon lira; daha büyüğünü taktım, daha pırıltılısını taktım diye parmaklarını da göstere göstere fiyaka yapıyorlar, ama aslında zulmü desteklemiş oluyorlar. Ben olsam takmam!

Kadınlar o babayığitliğı gösterebilir mi bilmiyorum ama ben olsam takmam! Onun nereden çıktığını bildiğim için ben takamam!

Bizim memlekette elmas çıkmıyor, bunu bilin! Çıkarılan yerde de —bu paralı bir şey olduğundan— ne kadar gangster mafya varsa oraya dikilmiştir, işte oradan çıkıyor. Sizin anlayacağınız; insanların kanıyla, ekmeğiyle, kemiğiyle çıkıyor.

“—Takmayıveririm! Altın bir yüzük takarım, bizim memlekette altın var, onda çok kavga yok! Altın yüzük takarım. Sade giyiniveririm, ne olacak? Allah sevsin daha iyi!” demeliyiz.

Muhterem kardeşlerim!

Üzerimizde müslüman olmanın eseri biraz görünmeli! Müslüman bir kadın, başka bir kadından biraz farklı olmalı; sade olmalı, fedakâr olmalı; davranışları, tercihleri farklı olmalı. Müslüman bir erkek, biraz farklı olmalı... Müslüman bir memur, ötekisinden farklı olmalı... Müslüman bir asker, farklı olmalı...

Oluyor da zaten! Kıbrıs'a giderken;

“—Çok kimseye nasip olmayan bir fırsat bana nasip oldu, inşaallah şehid olmaya gidiyorum. Benden sonra çocuklarıma iyi bakın!” diye mektup yazmış, böyle olur.

Ama kâfir, inançsız;

“—Ya Allah Allah, ben öleceğim de başkaları mı yaşayacak, bana ne...” der, başkası öyle der.

Onun için iman askerimize de yarar; İslâm ve iman, memurumuza da yarar, devletimize de yarar, milletimize de yarar... Anlayana!

Anlamayan bağıır, çağırır durur.

Mecmuada başörtülü hanımlara çatmış. Baskısı pırıl pırıl iki tane üç tane mecmua çatmış, yüklenmiş de yüklenmiş! İrtica geliyor, filan diye çatmış. Tamam, sayfaları çeviriyorum çünkü bize laf atıyor ya ben okumak zorundayım, onu okudum. Sayfaları çeviriyorum; beş-altı, sekiz-on sayfa çeşit çeşit kürk reklamları!

Yine çeviriyorum: Homoseksüel bir kadının hayat hikayesi. Cinsî sapık bir kadını ballandıra ballandıra anlatıyor. Öyle ballandırıyor ki bazı okuyanlar –Allah etmesin– sanki, “Ben de öyle olsam...” diyecek, öyle ballandırıyor. 3-4 tane resmini koymuş. Homoseksüel kadın; kadın kadına cinsî sapık...

Utanmıyor, arlanmıyor, onun reklamını yapıyor, onun röportajını, onun resimlerini neşrediyor; bizim başörtümüze kızıyor! Bu akıl mı, insaf mı?

Ya sen bu kadar hürriyet seversen, bu kadar vicdanın genişse, havsalan genişse, çemberin, dairen bu kadar genişse bu kadıncağızın da başörtüsüne bir şey deme! Çünkü imanından dolayı yapıyor. Sen öbür tarafta homoseksüel bir kadına hürriyet temenni ederken, tanırken onu ballandıra ballandıra anlatırken, fahişeyi, kötüyü överek anlatırken buna yüklenirsen; bunun teraziyle, insafla bir alâkası kalmıyor!

Kantarı kırdın sen, ortalığı mahvettin! Ne kantarın topuzu kaldı, ne terazinin kefesi kaldı, ne zinciri kaldı, ne ibresi kaldı... Ne hürriyet kaldı, ne insaf kaldı, ne medeniyet kaldı, ne insan hakları kaldı...

f. Duvarlara Örtü Örtmeyin!

İbn-i Abbas RA'dan Ebû Davud Rh.A kitabında kaydetmiş. SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁹

لَا تَسْتُرُوا الْجُدْرَ وَمَنْ نَظَرَ فِي كِتَابِ أَخِيهِ بِغَيْرِ
إِذْنِهِ فَإِنَّمَا يَنْظُرُ فِي النَّارِ وَسَلُوا اللَّهَ بِبُطُونِ
أَكْفِكُمْ وَلَا تَسْأَلُوهُ بِظُهُورِهَا فَإِذَا فَرَغْتُمْ فَاْمَسَحُوا
بِهَا وُجُوْهَكُمْ

(د. وضعف ه ع ن ابن عباس)

RE. 473/11 (*Lâ testuru'l-cüdura; ve men nazara fî kitâbi ehîhi bi-gayri iznihî, feinnemâ yenzuru fi'n-nâr; ve selu'llàhe bi-butûni eküffiküm, ve lâ tes'elûhû bi-zuhûrihâ, feizâ ferağtüm fe'msehû bihâ vücûheküm.*)

(*Lâ testuru'l-cüdura*) “Duvarları örtmeyiniz!”

Yatağın üstünü örteriz, somyanın üstünü örteriz, karyolanın üstünü örteriz, anladık; duvarı neden örtüyoruz?

Süs olsun diye! Geyikli bir subaşı manzarası, bir halı asıyoruz veyahut bilmem çıplak kızlar tüllere sarılmışlar, oralarda geziyorlar, sular akıyor, kuşlar cıvıl cıvıl duvarı süslesin diye manzaralar...Efendimiz buyuruyor ki:

(*Lâ testuru'l-cüdura*) “Bu, duvarların fonksiyonuna bir şey katmıyor. Duvarları böyle örtülerle örtmeyin!”

⁹ Ebu Davud, *Sünen*, c.IV, s.284, no:1270; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.225, no:675; Ukayli, *Duafa*, c.IX, s.138, no:2138; İbn-i Asakir, *Tarih-i Dimaşk*, c.LV, s.133, no:11641; Mizzi, *Tehzibü'l-Kemal*, c.XXXV, s.88; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XVI, s.40, no:43844; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.163, no:16489.

Bizim bugünkü tabirle;

“–Duvarlara halıları asmayın!” demek.

İsraf. Öbür tarafta açıkta kalmaktan hasta olan müslümanlar varken, açlıktan ölenler varken bu israf, lüzumsuz.

“–Duvarları örtmeyin!”

Hadîs-i şerifte bir tavsiyesi bu.

“–Doğru mu, yanlış mı?”

Efendimiz israfı sevmiyor. İsrafı sevmediği için de yapmıyor.

Sonra içinde resim olan eve melek girmez! Evine melek girmemesini ister misin; yoksa, “Ben görsem de görmesem de melekler dolaşsın.” diye mi tercih edersin?

O zaman resimleri kaldıracaksın! Çünkü:

“–İçinde suret olan ve köpek olan eve melek girmez!” diye hadîs-i şeriften biliyoruz.

Binâen aleyh, bir kere o resimler olmayacak. Sonra duvarı resimsiz halıyla bile örtmeye lüzum yok; “Duvarları örtmeyin!” diyor.

Sonra buyurmuş ki:

(Ve men nazara fî kitâbi ehîhi, bi-gayri iznihî)
“Kim arkadaşının mektubuna onun izni olmadan bakarsa, *(feinnemâ yenzuru fi'n-nâr)* sanki ateşe bakmış, cehenneme bakmış gibi olur!”

Bakın ne kadar güzel bir edep! Dinimiz, Peygamber Efendimiz SAS bin dört yüz küsur yıl önce, çöllerde, medeniyet diyarlarında değil mahrumiyet diyarlarında, elektriğin, suyun, şunun bunun kıt olduğu, gıdanın kıt olduğu yerlerde ne buyuruyor:

“—Başkasının mektubuna bakma!”

Şahıs haklarına hürmet, onların mahremiyetine riayet ne kadar ince bir edeptir. Birisine birisinden mektup gelir, ötekisi gelir; arkasından boynunu uzatır, bakar:

“—Kimden geldi?”

“—Sana ne!”

“—İçinde ne yazıyor?”

“—Sana ne!”

Onunla ilgili bir şey... Başkasının mektubu açılmaz. Açılırsa işte bak ne oluyor; bakılırsa sadece cehenneme bakmış gibi olur!

(*Innemâ*) “Ancak ve sadece” demek. (*Innemâ yenzuru fi'n-nâr*)

“Sadece cehenneme bakmış olur, başka bir şeye bakmış olmaz!”

“—Sanki” değil, “sadece cehenneme bakmış olur.” Onun için mahremiyete dikkat edin!

“—İnsan izinsiz bir eve girerse, ne olur?”

“—Giremez!”

“–İzinsiz bir evin açık olan camından kapısından içeri bakarsa, ne olur?”

“–Bakamaz! Yağmacı gibi olur, hırsız gibi olur!”

Biz müslümanlar başkasının evine, camından, kapısından dahi bakamayız. İçeri girmek şöyle dursun, kapısından içeriye bakamayız. Bakmamamız lazım! Hadîs-i şerifteki terbiye böyledir.

“–Bir davete izinsiz gitse ne olur?”

“–Hırsız olarak gider, yağmacı olarak döner!”

İslâm böyle! İslâm’ın edepleri son derece incedir. Bu kaideler, daha insanların medeniyetten haberi olmadığı zamanlarda konulmuştur. Peygamber Efendimiz bize âdabın her çeşidini, incisini, hassasını öğretmiştir. Ne mutlu Peygamber Efendimiz’e has ümmet olana!

(*Ve selu’llâhe bi-butûni eküffiküm*) “Dua ederken, ellerinizin içini yukarıya doğru açıp, Allah’tan isteyiniz.” diyor Peygamber Efendimiz.

“–Hani biz dua ederken ellerimizin içini yukarıya doğru açıyoruz, ama bunu bize kim öğretmiş?”

“–Peygamber Efendimiz!”

Çünkü, çeşit çeşit dua etme şekilleri var. Hristiyanlar iki elini birbirine yapıştırıyor, çenesi hizasına getiriyor, öyle dua ediyor. Kimisi şöyle dua ediyor kimisi başka türlü dua ediyor. Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerifinde buyuruyor ki:

“—Allah’tan, elinizi açıp isteyin. Göğsü hizasında avuçları yukarıya doğru açıp öyle isteyin! (*Ve lâ tes’elûhû bi-zuhûrihâ*) Sırtını döndürüp istemeyin!”

Ellerin sırtını döndürüp istemek, başka hadîs-i şeriflerden öğrendiğimize göre, ancak şerli şeylerin def’ini istediğimiz zaman yapılıır:

“—Yâ Rabbi! Beni şu şerlerden koru...” dediğin zaman, o zaman el aşağı döndürülür. İyi şeyler Allah’tan talep edildiği, nimetler, rahmetler talep edildiği zaman yukarı açılır.

(*Feizâ ferağtüm fe’msehû bihâ vücûheküm*)
“Dua bittikten sonra da ellerinizle yüzünüze mesh edin, ellerinizi yüzünüze sürün!” de Peygamber Efendimiz’in tavsiyesidir.

“—Duanız bittikten sonra ellerinizi yüzünüze sürün!” diyor. Efendimiz’in, duanın yapılış şekli ile ilgili talimleridir.

Efendimiz bize duasından namazına niyazına, her şeyine kadar ne varsa hepsini talim eylemiştir. Sonra buyurmuş ki:¹⁰

---

¹⁰ Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.670, no:4221; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.X, s.191, no:20571; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.II, s.192, no:1165; Temmâmü’r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.122, no:276; Ebû Hüreyre RA’dan.

Lafız farkıyla: İmam Mâlik, *Muvatta’* (Rivâyet-i Yahyâ), c.II, s.904, no:1609; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.381, no:8939; Buhârî, *Edebü’l-Müfred*, c.I, s.104, no:273; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VI, s.230, no:7977; İbn-i Sa’d, *Tabakâtü’l-Kübrâ*, c.I, s.192; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.VII, s.188, no:835; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XIX, s.252; Ebû Hüreyre RA’dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.324, no:31773; Zeyd ibn-i Eslem RA’dan. *Kenzü’l-Ummâl*, c.III, s.33, no:5217 ve c.XI, s.559, no:31969; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.243, no:638 ve s.339, no:916.

بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ

(ك.ق. عن أبي هريرة)

(*Buistü li-ütemmime mekârime'l-ahlâki*)
“Ben ahlâkın en güzelini tamamlayayım, size öğreteyim diye peygamber gönderildim!”

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi, o edepleri öğrenip hayatımızı öyle ârifâne, zârifâne geçirenlerden olmaya muvaffak eylesin...

Fâtiha-yı şerife mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

16. 11. 1986 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü